

Marine Harvest Norway AS
Hundsnes
Hjelmeland

Oversendelse av utslippstillatelse. Marine Harvest Norway AS - lokalitet Bastli, Hjelmeland kommune

Vi viser til søknad datert 12.10.2007.

Fylkesmannen har nå sluttbehandlet søknaden. Utslippstillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brev. Tillatelsen er gitt med hjemmel i § 11 i forurensningsloven av 13. mars 1981 nr. 6, med senere endringer.

Tillatelsen gjelder fra det tidspunkt anlegget har fått konsesjon etter akvakulturloven.

Denne utslippstillatelsen erstatter tidligere tillatelse til lokalitet Bastli som er gitt fra Fylkesmannen.

De forhold som anses å ha de største miljømessige påvirkninger er regulert i tillatelsen. Det er viktig å være oppmerksom på at konsesjonsinnehaver plikter å holde utslippene på et slikt nivå at unødvendig forurensning unngås, jf. forurensningslovens § 7. Ved vurdering av hva som regnes som unødvendig, skal det legges vekt på om skader eller ulemper i naturen som følge av forurensningen kan reduseres med tilgjengelig teknologi innenfor rimelige kostnader. Det er imidlertid også konsesjonsinnehaver sitt ansvar å sørge for at utslipp av stoff som det ikke er satt spesifikke grenser for i denne tillatelsen blir holdt på et nivå som ikke fører til skade eller ulempe for omgivelsene.

Endringer i denne tillatelsen skal gjøres skriftlige. Dersom konsesjonsinnehaver i særlige tilfelle og p.g.a. tidsnød har fått muntlig tillatelse til midlertidig å overtre fastsatte vilkår, skal denne være bekreftet skriftlig av Fylkesmannen så snart som mulig. Det er imidlertid konsesjonsinnehaver sitt ansvar å dokumentere slik tillatelse.

Dersom virksomheten *overdras* til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen i Rogaland senest 1 måned etter eierskiftet. Det gjøres oppmerksom på at eierskifte *kan* utløse endringer i tillatelsen i samsvar med forurensningsloven § 18.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at selv om visse forurensningsskader i enkelte tilfeller må påregnes som følge av de utslipp tillatelsen gir høve til, er ikke konsesjonsinnehaver dermed fritatt for plikt til å betale erstatning eller vederlag etter granneloven, jf. forurensningsloven § 56.

For ordens skyld gjør vi også oppmerksom på at unnlattelse av å overholde utslippsvilkårene er straffbart etter forurensningsloven og straffeloven.

Begrunnelse for avgjørelsen

Den omsøkte lokaliteten Bastli ligger i Jøsenfjorden i Hjelmeland kommune. Det er drift ved lokaliteten i dag. Produksjonen skal bestå av laks (*Salmo salar*), ørret (*Salmo trutta*) og regnbueørret (*Oncorhynchus mykiss*).

UNIFOB AS (seksjon for anvendt miljøforskning – marin) har gjennomført en miljøundersøkelse i Jøsenfjorden, inkludert lokalitet Bastli. I denne undersøkelsen ble det foretatt prøvetaking fra 5 stasjoner i fjorden (Jøs 1-2-3-4-5), hvorav stasjon Jøs-1 er fra nærsone til lokalitet Bastli, og stasjon Jøs-2 og Jøs-3 er fra de dypeste delene av fjorden. Det ble i tillegg forsøkt tatt prøver fra lokalitetens overgangssone (stasjon Jøs-5), men det mislyktes pga sjøbunnen var bratt og bestod av fjell.

Jøsenfjorden ligger innerst i Ryfylkebassenget, relativt skjermet fra kystvannet. I tillegg er det en terskel på 70-100 meters dyp ved inngangen til fjorden, med et maksimalt dyp på omtrent 670 m innenfor denne. Dette er medvirkende til at utskiftningen av vann er begrenset.

Selve undersøkelsen viste at oksygeninnholdet i bunnvannet var lavt (kl V - meget dårlig), og at det i tillegg hadde sunket noe i forhold til en undersøkelse fra november 2001. Videre viste resultatene et lavt innhold av næringssalter i overflatelaget (kl I - meget god). TOC-verdiene var dessuten lave for begge stasjonene (Jøs-2 og Jøs-3) i dypområdet av fjorden, det samme gjelder også for konsentrasjonen av sink, kobber, fosfor og nitrogen i sedimentet (kl I – meget god). Sammensetningen av faunaen indikerte få påvirkninger av organisk belastning i dypet (kl II for Jøs-2 (god), og kl I for Jøs-3 (meget god)).

Det ble også tatt prøver i nærområdet til lokaliteten. Både TOC-verdien og konsentrasjonen av både fosfor og nitrogen i sedimentet fra denne stasjonen var høye. Videre gjenspeiler verdiene av fosfor, nitrogen, TOC og glødetap at slammet i stor grad bestod av fôr og fekalierester fra oppdrettsaktiviteten. Sedimentet luktet i tillegg svovel, og det ble observert gassbobling fra prøvene. Konsentrasjonen av sink var relativt høy, med en tilstandsklasse III (moderat forurenset) og med kobber i tilstandsklasse IV (dårlig).

Når det gjaldt bunndyrfaunaen var stasjonen dominert av to arter børstemark (*Palpiphitima lobifera* og *Vigtorinella* sp., med henholdsvis 49 % og 48 %). Stasjonen hadde dermed en lav diversitet, og ble klassifisert til tilstandsklasse IV (dårlig). Fylkesmannen ønsker å påpeke at begge disse artene dominerer i sediment med organisk belastning, og at de ofte indikerer dårlige miljøforhold. Til sammenlikning er resultatene fra stasjonen også vurdert ut fra klassifiseringssystemet for MOM-standarden, og fikk her miljøtilstand 2 (god).

Resultatene fra undersøkelsene viser at miljøtilstanden i anleggets nærsone er tydelig påvirket. Bunnforholdene vil i tillegg være avgjørende for hvorvidt det organiske materiale som sedimenterer kan omsettes av infauna eller ei. Fra tidligere miljøundersøkelser vet man at bunnprofilen stort sett består av bratte fjellsider både over og under vann, med "lommer" der organisk materiale samles. Alternativet er ofte at organisk materiale samler seg i dypvannet der fjellsiden flater ut.

Jøsenfjorden er en terskelfjord innerst i Boknafjordssystemet, noe som resulterer i at utskiftning av vann er begrenset. På generelt grunnlag er det viktig å presisere at dersom tilførselen av organisk materiale er høyere enn det som omsettes i resipienten, kan det få negative følger både for flora og fauna som lever her. Kombinasjonen av dårlig vannutskiftning, og vedvarende høy tilførsel av organisk materiale, kan virke negativt på resipientens miljøtilstand. Dersom dette er tilfellet, vil konsekvensene blant annet fremtre i form av endrete oksygenforhold, høyere organisk innhold i bunnsedimentene, samt endringer i bunndyrsamfunnene.

Fylkesmannen har gjennom forurensningslovens § 11 hjemmelsgrunnlag for å gi tillatelse til enkelte typer forurensende virksomhet, herunder fiskeoppdrett. Videre kan Fylkesmannen gjennom forurensningslovens § 16 sette nærmere vilkår for å motvirke at forurensning fører til skade eller ulempe for både villfisk og miljø, samt oppfølgende miljøovervåkning jf. § 51.

Det fremgår av SFT sin klageavgjørelse av 26.05.2008 at Fylkesmannen i Rogaland har anledning til å sette krav til begrensning av utslipp fra matfiskanlegg. Dette omfatter i all hovedsak en avgrensning basert på akkumulert biologisk førfaktor.

Hovedtrekk i vilkår for utlippstillatelsen

Førfaktor er en sentral størrelse i oppdrettsvirksomhet. Førfaktor forteller hvor mange kg fôr som trengs for å produsere en kilo rund fisk. Biologisk førfaktor (FCR_b) tar i motsetning til økonomisk førfaktor (FCR_ø) hensyn til dødelighet hos fisken. Vi presiserer at vi i dette tilfellet også inkluderer førspill i vår definisjon av biologisk førfaktor.

Dagens fôr har høyt tørrstoff- og energiinnhold, og Fylkesmannen mener på grunnlag av erfaring og tall fra fôrprodusentene at en akkumulert biologisk førfaktor på 1,2 eller lavere må være et oppnåelig mål ved god drift av anlegget. Dersom den biologiske førfaktoren overstiger 1,2 skal oppdretter kartlegge årsakene til dette, og iverksette tiltak i den hensikt at førfaktoren på neste utsett ikke overstiger 1,2.

Biologisk førfaktor for siste utslaktet generasjon/gruppe ved lokaliteten skal etter pkt 6.3 i utlippstillatelsen inngå i rapporteringen til Fylkesmannen sammen med de resterende produksjonsdataene via altinn (www.altinn.no).

Det er konsesjonsinnehavers ansvar å ha gode nok driftsrutiner for å holde seg innefor rammene i denne tillatelsen.

Klageadgang og -frist

Tillatelsen kan, etter forurensningsloven § 85, påklages til Statens forurensningstilsyn av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra avgjørelsen er mottatt. Eventuell klage skal angi det forhold det klages over, og den eller de endringer som ønskes.

Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Rogaland. Fylkesmannen eller Statens forurensningstilsyn kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at tillatelsen ikke tar til å gjelde for det/de punkt eventuell klage omfatter før klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen i Rogaland. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil også Fylkesmannen kunne gi på forespørsel.

Gjenpart av tillatelsen er sendt sakens øvrige parter.

Vedlegg
Utslippstillatelse

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
fung. fylkesmiljøvern sjef

Henriette Givskud
overingeniør

Saksbehandler: Henriette Givskud
Saksbehandlers telefon: 51 56 89 24
E-post: henriette.givskud@fmro.no

Kopi til:

Mattilsynet, Felles postmottak	Postboks 383	2381	Brumunddal
Hjelmeland kommune	Vågen	4130	Hjelmeland
Fiskeridirektoratet, Region Sør	Postboks 185	5804	Bergen
Kystverket	Serviceboks 2	6025	Ålesund

FYLKESMANNEN I ROGALAND

Utslippstillatelse for matfiskanlegg – lokalitet Bastli

Gitt i medhold av Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) av 13. mars 1981 nr 6, § 11 og § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 12.10.07 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene er gitt på side 2 til og med side 6. Endringer som konsesjonsinnehaver ønsker å foreta i forhold til dette må være klarert med fylkesmannen på forhånd.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 2 år etter tillatelsens ikrafttredelse, skal konsesjonsinnehaver sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen. I medhold av forurensningslovens § 18, kan fylkesmannen oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen eller sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake. I alle tilfeller kan tillatelsen tilbakekalles eller endres når det er gått 10 år etter at den er gitt.

Tillatelsen gjelder fra det tidspunkt anlegget har fått konsesjon etter akvakulturloven.

Tillatelsen er gitt til:

Konsesjonsinnehaver: Marine Harvest Norway AS

Lokalitet: Bastli

Postadresse: Hundsnes

Poststed: 4130 Hjelmeland

Tillatelsen gjelder:

Lokalitet	Kommune	UTM-koordinater	Ramme
Bastli	Hjelmeland	EUREF 89, sone 32 N: 6572701 Ø: 338823	3600 tonn

Marit Sundsvik Bendixen
fung. fylkesmiljøvernsjef

Henriette Givskud
overingeniør

TILLATELSENS RAMME

Tillatelsen gjelder fra det tidspunkt anlegget har fått konsesjon etter akvakulturloven.

Tillatelsen gjelder for utslipp fra matfiskproduksjon av laks (*Salmo salar*), ørret (*Salmo trutta*) og regnbueørret (*Oncorhynchus mykiss*).

Tillatelsen gjelder også for utslipp fra rengjøring av nøter (notvasker) og annet produksjonsutstyr, medisiner og avfallsbehandling knyttet til anleggets egen virksomhet.

Tillatelsen gjelder ikke for slaktning/sløyting av fisk og impregnering av oppdrettsnøter.

Denne utslippstillatelsen erstatter tidligere tillatelser av Fylkesmannen ved lokalitet Bastli.

I det følgende er tidsfrister for gjennomføring av tiltakene angitt med henvisning til de enkelte vilkår i tillatelsen.

Tiltak	Frist	Henvisning pkt.
Årsrapport	Etter henv.	6.3
Ny resipientundersøkelse	01.06.2011	7.2

TILLATELSENS VILKÅR

1. UTSLIPP TIL VANN

1.1 Fôr

Ved fôring av fisken skal tap og spill av fôr reduseres mest mulig.

Dersom akkumulert biologisk fôrfaktor for en produksjonssyklus overstiger 1,2 skal oppdretter kartlegge årsakene til dette og iverksette tiltak i den hensikt at fôrfaktoren på neste utsett ikke overstiger 1,2.

Det tillates bare anvendelse av tørrfôr.

Definisjon:

Tørrfôr Tørrstoffinnhold > 90 %

1.2 Medisiner/kjemikalier

Anvendelse og utslipp av medisiner, insekticider, desinfeksjonsmidler m.m. skal skje i samsvar med gjeldende regelverk/retningslinjer fra forurensningsmyndighetene.

Ved fôring med medisinfôr skal mest mulig av fôrspill og ekskrementer samles opp ved hjelp av siler, filtre o.l.

Oppsamlet fôrspill/ekskrementer skal håndteres i henhold til pkt 4.

1.3 Sanitæravløpsvann

Utslipp av sanitæravløpsvann fra personalrom m.m. må godkjennes av kommunen i samsvar med gjeldende regler for utslipp.

2. UTSLIPP TIL LUFT

Fôrlagring og spyling, rengjøring og tørking av nøter, håndtering av avfall samt andre aktiviteter ved anlegget skal foregå på en slik måte at de ikke fører til luktulemper av betydning for naboer m.m.

3. STØY

Anlegget skal utformes og drives slik at det ikke oppstår urimelige støyulemper. Fylkesmannen kan sette nærmere krav til støybegrensende tiltak.

4. AVFALL OG SLAM

4.1 Produksjonsavfall og slam

Død fisk, fôrrester, slam, fett o.l skal håndteres slik at det ikke oppstår forurensningsmessige ulemper.

Død fisk skal tas opp av anlegget hver dag i perioden 1/5-31/10, annenhver dag om vinteren. Opptakshyppighet skal økes ved høy dødelighet.

Oppsamlet død fisk skal konserveres omgående ved ensilering, frysing e.l. og føres til eget lager. Ved ensilering skal fisken kvernes.

Anlegget skal ha beredskap for å håndtere massiv fiskedød.

Antibiotikaholdig død fisk, annet antibiotikaholdig avfall og slam skal oppbevares i eget lager. Lageret skal ha tilstrekkelig kapasitet både til produksjonsavfall ved vanlig drift og produksjonsavfall ved sykdom.

Konservert dødfisk/fiskeavfall skal leveres godkjent gjenvinningsbedrift.

Brenning, nedgraving, dumping i sjø, på fyllplass eller annet sted av død fisk eller anna produksjonsavfall, er ikke tillatt.

4.2 Medisin- og kjemikalierester

Ubenyttede rester medisinfôr, antibiotika, insekticid og andre spesielt miljøfarlige stoffer inkludert emballasje skal samles og lagres forsvarlig før avhenting ved produsenten eller annen instans godkjent av myndighetene. Det samme gjelder for oppsamlede antibiotikaholdige fôrrester og ekskrementer.

4.3 Annet avfall

Emballasje o.l. samt alt annet avfall som ikke omfattes av pkt. 4.1 og 4.2 skal overføres til godkjent avfallsanlegg for slike avfallstyper.

4.4 Slamfjerning

Dersom det er nødvendig med slamfjerning fra sjøbunnen må det søkes om egen tillatelse til dette. Skriftlig søknad som beskriver hvordan slammet er tenkt transportert og disponert sendes til fylkesmannen. P.g.a. smittefaren må også veterinærmyndighetene varsles.

Oppsamla slam skal om mulig nyttes til gjødsel/jordforbedringsmiddel.

5. OPPBEVARING AV MEDISIN OG KJEMIKALIER

Medisiner, insekticider, kjemikalier m.m. skal lagres forsvarlig og avlåst slik at de ikke er tilgjengelige for uvedkommende.

Lagerlokalet skal utformes slik at spill ved uhell e.l. ikke slippes ut men kan samles opp. Dette kan oppnås, f.eks. ved bruk av oppsamlingstanker eller støpte kanter på gulv som gir tilstrekkelig volum.

6. KONTROLL

6.1 Rutiner for vedlikehold

Bedriften plikter å føre jevnlig tilsyn og kontroll med fôringsutstyr, eventuelle renseanlegg m.m. slik at disse alltid drives mest mulig effektivt. For å sikre dette, skal bedriften drive rutinemessig forebyggende vedlikehold og ha et rimelig reservelager av de mest utsatte komponenter.

6.2 Kontroll

Bedriften skal registrere og journalføre følgende data:

- total biomasse
- mengde død fisk og kassert fisk
- mengde rømt fisk
- fôrtype og fôrbruk
- anvendelse av:
 - antibiotika, type og mengde
 - insekticider, type og mengde
 - andre kjemikalier
- resultat av eventuelle utslippsmålinger
- slam, mengde, sammensetning og disponeringsmåte
- avfallsmengder og disponeringsmåte

Journalen må oppbevares på anlegget i minst 4 år og skal være tilgjengelig ved kontroll/inspeksjon.

Bedriften plikter å la representanter for fylkesmannen og andre etater og institusjoner som fylkesmannen bemyndiger, inspisere anlegget til enhver tid.

Bedriften plikter å bekoste de undersøkelser som fylkesmannen finner nødvendig for å kartlegge utslippsmengdene fra anlegget.

6.3 Årsrapport/ årsmelding

Hvert år skal det utarbeides en rapport som viser siste års produksjon, avfallsmengder og -håndtering, samt forbruk av fôr, medisin mm. Årsrapporten leveres på standard skjema og sendes fylkesmannen etter henvendelse.

7. RESIPIENTUNDERSØKELSE

7.1 Generelt

Bedriften plikter å bekoste eller delta i de undersøkelser som fylkesmannen finner nødvendig for å kartlegge anleggets forurensningseffekt på resipienten, jf. forurensningsloven § 51. Bedriften kan også pålegges å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved et resipientundersøkelsesprogram for området hvor anlegget er plassert.

7.2 Oppfølgende undersøkelse

Tilstanden til resipienten må kartlegges og klassifiseres etter nasjonale standarder, og leveres til Fylkesmannen i Rogaland innen 01.06.2011. Konesjonsinnehaver skal deretter følge opp med tilsvarende undersøkelser minst hvert 4. år. Undersøkelsen må inkludere nærsone, fjernsone, overflatevann og dypvann i influensområdet, samt bløtbunnsfauna og sediment i sedimenteringsområdet. Rapporten skal i grafisk og/eller tabellarisk form vise utviklingen siden sist granskning.

I tillegg bør undersøkelsen inneholde en vurdering av fjordens bæreevne med hensyn på blant annet utslipp fra akvakultur, gjerne i form av beregninger/modelleringer.

Undersøkelsen (inkludert beregning/modellering av fjordens bæreevne) skal utføres av personer som er akkreditert for å utføre dette.

8. GENERELT

8.1 Egenkontroll og ansvar

Bedriften plikter, gjennom instruks, kontroll og andre tiltak, å sørge for at driften av anlegget skjer slik at ulemper og skadevirkninger begrenses mest mulig.

I følge "Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter" (Internkontrollforskriften) fastsatt ved Kgl. resolusjon av 6. desember 1996, skal konsesjonsinnehaver ha et internkontrollsystem som sikrer at vilkårene i tillatelsen er oppfylt til enhver tid.

8.2 Akutte utslipp

Bedriften plikter å gjennomføre tiltak med sikte på å unngå akutte utslipp av f.eks. antibiotika, kjemikalier o.l.

Dersom det oppstår akutte utslipp skal fylkesmannen varsles så snart som mulig.

8.3 Tvangsmulkt og straffeansvar

Forurensningsmyndighetene kan i henhold til forurensningsloven § 73 fatte vedtak om tvangsmulkt for å sikre at vilkårene i tillatelsen overholdes.

Overtredelse av vilkårene i tillatelse er straffbart i henhold til forurensningslovens kap.10

8.4 Endring av utslippstillatelsen

Dersom fylkesmannen finner det påkrevd, kan ytterligere tiltak kreves gjennomført for å hindre eller redusere forurensning fra oppdrettsanlegget. Eventuelt kan anlegget kreves flyttet eller brakklagt forutsatt at kravene i forurensningsloven § 18 "om endring og omgjøring av tillatelse" er oppfylt.

8.5 Eierskifte, driftsstans, konkurs og nedleggelse

Ved et eierskifte, inklusive ny eier etter en konkurs, må det gis melding om dette til forurensningsmyndigheten innen 4 uker. Melding må også gis ved navneendring.

Ved en nedleggelse, f. eks. på grunn av en konkurs, skal det gis melding om dette til fylkesmannen, jf. forurensningsloven § 20.

Bedriften er ansvarlig for all rydding og istandsetting av det berørte område, jf. forurensningsloven § 20.